

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р Петя Веселинова Марчева-Йошовска

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от гл. ас. д-р **Мирослав Кирилов Терзийски** за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (Образователни политики и управление на образователни институции).

Настоящото становище е изготвено на основание заповед № 836/17.04.2024г. на ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“, както и на решение на научното жури по процедурата.

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 19 от 05.03.2024 година единствен кандидат е гл. ас. д-р Мирослав Терзийски.

Процедурите по хода на конкурса са в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Кандидатът гл. ас. д-р Мирослав Терзийски е изпълнил минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и допълнителните изисквания за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“ (с точки надвишаващи изискуемите).

Информация за конкурса е публикувана и в сайта на университета. Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Управление на образованието и специална педагогика“ при Факултет по педагогика на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата.

1. Данни за кандидата.

Главен ас. д-р Мирослав Кирилов Терзийски е заемал следните длъжности в ЮЗУ „Неофит Рилски“: *Хоноруван преподавател* (31.01.2017 – 05.10.2020 г.); *Инспектор учебен отдел* (29.10.2019 – 03.07.2021 г.); *Асистент д-р* от 06.10.2020 г., а от 26.09.2023 г. и *главен асистент д-р по професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието*.

От представената автобиографична справка е видно, че д-р Мирослав Терзийски перманентно е повишавал своето образователно равнище чрез завършване на различни ОКС. Бакалавър е по Международни отношения, *магистър* по Европейска интеграция и *доктор* по Политология.

Участва в значителен брой активности – университетски, национални и международни проекти, Еразъм мобилности, научни форуми, семинари, обучения и курсове. Владее и използва английски, немски и руски езици.

Годишната му натовареност включва дисциплини в бакалавърски и магистърски програми, които преподава на български и английски език в ЮЗУ „Неофит Рилски“ и *съответстват на обявения конкурс*. Разработил е учебни програми по водените от него дисциплини.

Член е на Съюз на учените в България – клон Благоевград, на Академичния съвет на ЮЗУ, на комисии за вътрешен одит. Главен ас. д-р Терзийски изнася лекции в няколко чуждестранни университета и е Еразъм+ координатор към Факултет по педагогика. Ръководител е на магистърска програма „Образователен мениджмънт“ - на български и английски език.

2. Преподавателска работа

Преподавателската дейност на гл. ас. д-р Терзийски е доста сериозна. Води лекционни курсове, семинарни и практически занятия в почти всички педагогически специалности от ОКС „бакалавър“ и „магистър“ на ФП. Лекционните курсове обезпечават с учебни и учебно-помощни ресурси и авторски разработки – електронни учебни ресурси, учебна литература и др. Използва съвременни методи в преподаването, подпомагащи студентите в подготовката им. Има много добри презентационни умения, както и умения за работа с ИКТ.

Научен ръководител е на дипломанти, обучавани на български и английски език. Участва в изпитни комисии за провеждане на държавни изпити. Подпомага студенти при участието им в научни форуми. Разпознаваем е от преподаватели в други университети. Уважаван и ценен е от колегите си.

През годините д-р Мирослав Терзийски натрупва сериозен практически опит, което е една сериозна предпоставка за постигането на високи научно-теоретични и научнопрактически резултати.

3. Описание на научните трудове

Списъкът с публикациите на гл. ас. д-р Мирослав Терзийски е разнообразен и като тематика, и като съдържание. Публикациите включват и статии, и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни. В своята съвкупност отразяват различни аспекти от творческия път на гл. ас. д-р Терзийски като преподавател и учен.

Научните публикации, с които участва в обявения конкурс за доцент са:
Самостоятелна монография – 1 брой.

Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете – 1 брой.

Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 4 на брой.

Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете – 14 на брой.

Представените публикации са пряко свързани с настоящия конкурс.

Към документацията по конкурса е представена справка за забелязаните от д-р Мирослав Терзийски *цитирания* – общо 15 на брой.

Налице е достатъчна научна продукция, която свидетелства за подчертан стремеж на кандидата към научноизследователска работа, като в същото време ясно се очертават изследователските полета, към които д-р Терзийски заявява траен интерес и систематично и задълбочено проучва. Публикациите му са фокусирани върху специфични проблеми на образователните политики и управлението на образованието. Тематичните области на неговите публикации условно са обособени в три основни направления:

1. Образователни политики.
2. Училищен мениджмънт.
3. STEM образование.

Анализ на хабилитационния труд.

В конкурса за доцент глас д-р Мирослав Терзийски участва с **монография** на тема *„Аспекти на образователните политики в училищния мениджмънт“* (2024).

В перспективен план, авторът има амбицията да търси и прилага нови идеи в областта на управление на образованието (включително на приобщаващото), да продължи изследователските търсения по отношение подобряване на образователния мениджмънт. Това безспорно определя актуалността и значимостта на монографията. Тя включва увод, две глави, заключение, изводи и препоръки, цитирана литература и интернет източници.

В Увода д-р Терзийски аргументирано обосновава актуалността на изследваната проблематика, умело оформя концептуалната рамка и структурата на разработката, точно и ясно формулира основната цел и логически произтичащите от нея задачи.

Първа глава на монографичния труд *„Аспекти на образователните политики в училищния мениджмънт“* разглежда появата и развитието на европейските образователни политики, като същевременно се анализират нови инициативи в рамките на Европейския съюз, както и техните проекции в България. Дефинира понятието политика и изследва същността и спецификата на образователната политика. Разкрива разбирането на значимостта от прилагането на ефективни образователни политики за успешното функциониране на образователните системи.

Във втора глава компетентно се анализират управленски практики, насочени към осигуряване на качествено образование за всички. Очертават се принципи на училищното управление и се представят съвременни методи за повишаване на ефективността на училищния мениджмънт. Научният труд представя резултати от направено собствено анкетно проучване и проведени фокус групи по отношение

на ефективността на училищния мениджмънт и осигуряването на висококачествено училищно образование.

Анализ на други научни трудове

Студията **„Иновативни практики за управление на училището в условията на приобщаващото образование“** (В: Организация и управление на приобщаващото образование, УИ „Неофит Рилски“, 2024.) аналитично представя иновативни практики в училищното управление, съобразени с изискванията на приобщаващата образователна среда. Поставя **акцент** върху необходимостта от преминаване към сътрудничество и споделено лидерство. На основата на критичен анализ на научна и методическа литература се идентифицират редица противоречия в мениджмънта на училището, които налагат промяна в неговото управление. **Висока научна стойност** имат представените няколко модела за управление на приобщаващото образование, както и редица принципи.

Посочен е комплекс от организационно-психолого-педагогически условия, необходими за ефективно управление на приобщаващото образование на основа на иновативни подходи. Разгледани са стратегии за управление на приобщаващото училище, които подобряват неговото управление и създават позитивна, гостоприемна и подкрепяща учебна среда. **Изключително ценни** за практиката са направените от автора препоръки към ръководителите на образователната институция при въвеждане на иновативни подходи в управлението на приобщаващото образование.

Публикационната активност на д-р Мирослав Терзийски демонстрира професионално отношение към обсъжданите теми и проблеми. **В научните му разработки няма наличие на плагиатство!**

Адмирации заслужава фактът, че гл. ас. д-р Мирослав Терзийски, на основата на съдържателните анализи на проблемите, към които е насочена научно-изследователската му дейност, предлага и стратегии за подобряване на конкретната практическа дейност. Впечатляващ е научният ентузиазъм и сериозният професионализъм, които той проявява.

4. Научни приноси

Приемам напълно представените приносни моменти от кандидата.

Приносите в трудовете на гл. ас. д-р Терзийски, са след получаването на ОНС „Доктор“. Те очертават рамката на научно-изследователските търсения, насочени към извеждане на актуални педагогически решения в сферата на образователните политики, училищния мениджмънт и STEM образованието. В съответствие с представените публикации за участие в процедурата могат да се открият научно-приложни приноси във всяка от посочените сфери:

Приноси, свързани с тематична област „Образователни политики“:

1. Представени са систематизирано и аналитично образователни политики и програми на ЕС, както и европейската перспектива за развитие на образованието, на чиято база да се разработват концепции и да се реализират дейности. (в публикация 1 (хабилитационен труд) от Списъка на публикациите).

2. Направен е анализ на образователни политики на ЕС, насочени към задълбочаване на интеграционния процес между държавите-членки и между тях и трети страни. (в публикации 1, 18, 19 от Списъка на публикациите).

3. Интегрирането на инициативите на ЕС надхвърля теоретичните дискусии, като се изследва как те се прилагат за развитие на образованието в България (в публикации 1, 18, 19 от Списъка на публикациите).

4. Аргументирано се представят проекции на европейските образователни политики в българското образование. На основата на изследване на конкретни проекти и тяхното въздействие, се предоставят практически знания за това как образователните политики се превръщат в действия на национално ниво. (в публикации 1, 18, 19 от Списъка на публикациите).

Приноси, свързани с тематична област „Училищен мениджмънт“:

1. Предлагат се управленски практики, които са от съществено значение за осигуряване на качествено образование за всички. Чрез очертаване на принципи и съвременни методи за училищно управление, се предоставят практически стратегии за ефективно лидерство в образователни среди (в публикации 1, 2, 11 от Списъка на публикациите).

2. Разработват се основани на доказателства стратегии за подобряване на образователните резултати, за повишаване на качеството на управлението в училищното образование (в публикации 1, 20 от Списъка на публикациите).

3. Чрез изследване на аспекти, съдържание и фактори, допринасящи за ефективното управление, се обсъждат редица идеи за рационализиране на процесите и максимизиране на ресурсите, включително ефективното организиране на взаимодействието между семейството и училището (в публикации 1, 3, 7, 9 от Списъка на публикациите).

4. Изясняват се по-задълбочено, различни аспекти на организацията и управлението на центровете за специална образователна подкрепа (в публикации 10, 13 от Списъка на публикациите).

5. Направен е съвременен прочит на стреса в училище и се предлагат подходи за неговото управление (в публикации 1, 16 от Списъка на публикациите).

Приноси, свързани с тематична област „STEM образование“:

1. Разработва се проблематика за развитие на STEM образованието. Изследван е на международен опит за приложение на STE(A)M технологии в образователна среда, констатирани и изяснени са аспекти на съвременното състояние и тенденции в развитието на STEM образованието в България. (в публикации 6, 8, 21 от Списъка на публикациите)

5. Бележки и препоръки

Нямам бележки към научната и академична дейност на кандидата за конкурса за „доцент“ по *Теория и управление на образованието (Образователни политики и управление на образователни институции)*. Препоръчвам да продължи научните си търсения и разработки със същия ентузиазъм, като и в бъдеще споделя нови научни идеи по изследваната проблематика.

6. Заключение

Представената научна продукция – като обем, съдържание и качество, както и цялостната преподавателска (вкл. извънаудиторна работата със студенти), изследователска (проектна, публикационна, творческа) и административна дейност на гл. ас. д-р Мирослав Терзийски напълно отговаря и покрива изискванията на ЗРАСРБ и на неговият Правилник за приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ЮЗУ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Въз основа на направените констатации и всичко описано и аргументирано в моето становище, и оценки **убедено** заявявам своя **положителен вот** гл. ас. д-р Мирослав Кирилов Терзийски да заеме академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (Образователни политики и управление на образователни институции).

21.05.2024 г.
Велико Търново

Изготвил становището:
Доц. д-р Петя Марчева-Йошовска

OPINION

by Assoc. Prof. Dr Petya Veselinova Marcheva-Yoshovska

Regarding: the scientific, scientific-applied and professional-academic activity and production presented by chief assistant professor Dr Miroslav Kirilov Terziyski for participation in a competition for the academic position of "associate professor" in the field of higher education 1. Pedagogical sciences; professional direction 1.1. Theory and management of education (Educational policies and management of educational institutions).

The present opinion was prepared based on order No. 836/17.04.2024 of the rector of South-West University "Neofit Rilski", as well as the decision of the scientific jury on the procedure.

In the competition for "associate professor", announced in the State Gazette, no. 19 of 05.03.2024, the only candidate is Chief Assistant Professor Dr Miroslav Terziyski.

The procedures for the course of the competition are following the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria, The Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Internal rules for the development of the academic staff in South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad. The candidate chief assistant professor Dr Miroslav Terziyski has fulfilled the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria and the additional requirements for the development of the academic staff in South-West "Neofit Rilski" (with points exceeding the required ones).

Information about the competition is also published on the university's website. The competition was announced for the needs of the Department of "Management of Education and Special Pedagogy" at the Faculty of Pedagogy of the South-West University Neofit Rilski - Blagoevgrad.

Summarized data on the candidate's scientific output and activity.

I. Applicant data.

Chief assistant professor Dr Miroslav Kirilov Terziyski has held the following positions at South-West University "Neofit Rilski": Honorary lecturer (31.01.2017–05.10.2020); Inspector of the educational department (29.10.2019 – 03.07.2021); Assistant Professor Dr from 06.10.2020, and since 26.09.2023 *Chief Assistant Professor Dr in professional direction 1.1. Theory and management of education.*

It is evident from the presented autobiographical reference that Dr Miroslav Terziyski permanently raised his educational level by completing various educational

and qualification degrees. He has a *bachelor's* degree in International Relations, a *master's* degree in European Integration and a *doctorate* in Political Science.

He participates in a significant number of activities - university, national and international projects, Erasmus mobilities, scientific forums, seminars, training and courses. He speaks English, German and Russian languages.

His annual academic workload includes disciplines in bachelor's and master's programs, which he teaches in Bulgarian and English at the South-West University "Neofit Rilski" and *corresponds to the announced competition*. He has developed curricula for the disciplines he lectures.

He is a member of the Union of Scientists in Bulgaria - Blagoevgrad branch, of the Academic Council of South-West University "Neofit Rilski", of internal audit committees. Chief assistant professor Dr Terziyski lectures at several foreign universities and is an Erasmus+ coordinator at the Faculty of Pedagogy. He is the head of the master's program "Educational Management" - in Bulgarian and English.

2. Lecturing activity

The teaching activity of chief assistant professor Dr Terziyski is quite serious. He conducts lecture courses, seminars and practical classes in almost all pedagogical specialities from the "Bachelor" and "Master" of the Faculty of Pedagogy. The lecture courses are provided with study and study-aid resources and author's works - digital study resources, study literature, etc. He uses modern methods in teaching, helping students in their preparation. He has very good presentation skills as well as ICT skills.

He is the academic supervisor of graduates taught in Bulgarian and English. He participates in examination committees for conducting state examinations. He assists students in their participation in scientific forums. He is recognizable by academics at other universities. He is respected and valued by his colleagues.

Over the years, Dr Miroslav Terziyski has accumulated serious practical experience, which is a serious prerequisite for achieving high scientific-theoretical and scientific-practical results.

3. Description of scientific works

The list of publications of chief assistant professor Dr Miroslav Terziyski is diverse both in terms of subject matter and content. Publications include both articles and reports published in scientific journals, referenced and indexed in global databases. In their totality, they reflect various aspects of the creative path of chief assistant professor Dr Terziyski as a lecturer and scientist.

The scientific publications with which he participated in the announced competition for associate professor are:

Individual monograph - 1.

Studies published in non-refereed peer-reviewed journals or published in edited collection volumes– 1.

Articles and reports published in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases of scientific information– 4.

Articles and reports published in non-refereed peer-reviewed journals or published in edited collective volumes– 14.

The presented publications are directly related to the present contest.

A report on the *citations* noticed by Dr Miroslav Terziyski is presented to the competition documentation - a total of 15.

There is a sufficient scientific production that testifies to the candidate's strong desire for scientific research work, while at the same time clearly delineating the research fields in which Dr Terziyski expresses a lasting interest and systematically and thoroughly researches. His publications are focused on specific issues of educational policies and educational management. The subject areas of his publications are tentatively divided into three main areas:

1. Educational policies.
2. School management.
3. STEM education.

Analysis of the habilitation thesis.

Dr. Miroslav Terziyski participated in the competition for associate professor with an individual monograph on "*Aspects of Educational Policies in School Management*" (2024).

In the future, the author has the ambition to search for and implement new ideas in the field of educational management (including inclusive education), to continue his research efforts in terms of improving educational management. This undoubtedly determines the relevance and significance of the monograph. It includes an introduction, two chapters, a conclusion, conclusions and recommendations, cited literature and Internet sources.

In the Introduction, Dr Terziyski rationally substantiates the relevance of the researched issues, skillfully shapes the conceptual framework and the structure of the development, precisely and clearly formulates the main goal and the tasks logically arising from it.

The first chapter of the monographic work "*Aspects of Educational Policies in School Management*" examines the emergence and development of European educational policies, while analyzing new initiatives within the European Union, as well as their projections in Bulgaria. Defines the concept of policy and examines the nature and specificity of educational policy. It reveals the understanding of the importance of the implementation of effective educational policies for the successful functioning of educational systems.

The second chapter competently analyzes management practices aimed at ensuring quality education for all. Principles of school management are outlined and modern methods for increasing the effectiveness of school management are presented. The

monograph presents the results of an own survey and conducted focus groups regarding the effectiveness of school management and the provision of high-quality school education.

Analysis of other scientific works

The study "**Innovative Practices for School Management in the Conditions of Inclusive Education**"(In: Organization and management of inclusive education, Publishing House - South-West University "Neofit Rilski", 2024) analytically presents innovative practices in school management, tailored to the requirements of the host educational environment. It **emphasizes** the need to shift to collaboration and shared leadership. Based on the critical analysis of scientific and methodical literature, several contradictions in the management of the school are identified, which require a change in its management. The presented several models for the management of the receiving education, as well as a number of principles, have a *high scientific value*.

A set of organizational-psychological-pedagogical conditions necessary for the effective management of inclusive education based on innovative approaches is specified. Strategies for managing the inclusive school that improve its management and create a positive, welcoming and supportive learning environment are explored. Extremely valuable for the practice are the recommendations made by the author to the heads of the educational institution when introducing innovative approaches in the management of inclusive education.

Dr Miroslav Terziyski's publication activity demonstrates a professional attitude to the discussed topics and problems. **There is no plagiarism in his scientific works!**

The fact that chief assistant Dr Miroslav Terziyski, based on the substantive analysis of the problems to which his research activity is directed, also offers strategies for improving the specific practical activity deserves admiration. The scientific enthusiasm and serious professionalism he exhibits are impressive.

4. Scientific contributions

I fully accept the contribution points presented by the candidate.

The contributions of the works of the chief assistant, Dr Terziyski, are after the obtaining of the educational and scientific degree "Doctor". They outline the framework of scientific research aimed at deriving current pedagogical solutions in the field of educational policies, school management and STEM education. In accordance with the publications presented for participation in the procedure, scientific and applied contributions can be highlighted in each of the indicated areas:

Contributions related to thematic area "Educational policies":

1. Educational policies and programs of the EU are presented in a systematic and analytical manner, as well as the European perspective for the development of education, based on which concepts should be developed and activities implemented. (in publication 1 (Habilitation thesis) from the List of publications).

2. An analysis of EU education policies aimed at deepening the integration process between member states and between them and third countries has been made. (in publications 1, 18, and 19 of the List of publications).

3. The integration of EU initiatives goes beyond theoretical discussions by examining how they are applied to the development of education in Bulgaria (in publications 1, 18, and 19 of the List of publications).

4. Projections of European educational policies in Bulgarian education are presented in an argumentative manner. Based on research on specific projects and their impact, practical knowledge is provided on how education policies are translated into action at the national level. (in publications 1, 18, and 19 of the List of publications).

Contributions related to thematic area "School Management":

1. Management practices essential to ensuring quality education for all are offered. By outlining principles and contemporary methods of school management, practical strategies for effective leadership in educational settings are provided (in publications 1, 2, and 11 of the List of publications).

2. Evidence-based strategies to improve educational outcomes, and to enhance the quality of management in school education are developed (in publications 1 and 20 of the List of publications).

3. By exploring aspects, content and factors contributing to effective management, several ideas for streamlining processes and maximizing resources are discussed, including the effective organization of family-school interaction (in publications 1, 3, 7, and 9 of the List of publications).

4. Various aspects of the organization and management of special educational support centres are explained in more detail (in Publications 10, and 13 of the List of publications).

5. A contemporary reading of school stress is given and approaches to its management are suggested (in publications 1 and 16 of the List of publications).

Contributions related to the thematic area "STEM Education":

1. Issues for the development of STEM education are being developed. International experience of applying STE(A)M technologies in an educational environment has been studied. Aspects of the current state and trends in the development of STEM education in Bulgaria have been established and clarified. (in publications 6, 8, and 21 of the List of publications).

5. Notes and recommendations

I have no notes on the scientific and academic activity of the candidate for the competition for "associate professor" in *Theory and Management of Education (Educational Policies and Management of Educational Institutions)*. I recommend he continue his scientific research and development with the same enthusiasm, sharing new scientific ideas on the researched issues in the future.

6. Conclusion

The presented scientific production - such as volume, content and quality, as well as the overall lecturing (including extracurricular work with students), research (project, publication, creative) and administrative activities of chief assistant professor Dr Miroslav Terziyski fully meets and covers the requirements of the Law for the development of the academic staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at the South-West University "Neofit Rilski" for the occupation of the academic position "Associate Professor".

Based on the findings made and everything described and argued in my opinion and evaluations, **I confidently state my positive vote** for chief assistant professor Dr Miroslav Kirilov Terziyski to occupy the academic position of "ASSOCIATE PROFESSOR" in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, professional direction 1.1. Theory and management of education (Educational policies and management of educational institutions).

21/05/2024
Veliko Tarnovo

Member of the Scientific Jury:
Associate professor Dr Petya Marcheva-Yoshovska